

Cicero gaat verder

Framing

Taal beïnvloedt de manier waarop we naar de werkelijkheid kijken. Met taal kun je een eigen werkelijkheid creëren, waarbij je gebruik kunt maken van de positieve of negatieve associaties die woorden aankleven. Zo maakt het een essentieel verschil of je iets een ‘meldpunt’ of een ‘kliklijn’ noemt, of iemand ‘vrijheidsstrijder’ genoemd wordt of ‘terrorist’. Het creëren van zo’n perspectief wordt ‘framing’ genoemd. Als jij een ander weet te verleiden om in jouw frame te stappen, dan ben je in discussies of debatten aanwijsbaar in het voordeel. Maar als jij zelf de fout maakt in het frame van een ander te stappen, dan zit jij in de verdediging. Je kunt beter proberen te ‘re-framen’ door er een ander frame tegenover te stellen. Een goed frame blijft hangen, we zijn het er intuïtief mee eens en er zit een boef of een sukkel in die je de schuld kunt geven van wat er niet deugt. En het is lastig te weerleggen. Framing is bij uitstek geschikt in een politieke context, maar ook op andere plekken zoals in de rechtbank is het bruikbaar.

Cicero was een meester in het framen. Het voorbeeld is de rede voor Caelius, waar hij overtuigend weet te beargumenteren dat achter de aanklacht een jaloerse vrouw (Clodia) zit. Maar ook in de rede voor Sextus Roscius van Ameria speelt framing een rol, zoals bij de ingenieuze manier waarop hij zichzelf als jonge verdediger in de underdogpositie manoeuvreert en ook bij de uitwerking van het klassieke schema van de good guy (Sextus Roscius) versus de bad guys (de aanklagers, en dan vooral Chrysogonus). Dat Sulla *uiteraard* van niets weet en dus boven iedere twijfel verheven is, zou je ook een frame mogen noemen.

Wie meer wil weten over framing kan terecht bij Hans de Bruijn, hoogleraar bestuurskunde aan de TU Delft, die hier een specialisme van gemaakt heeft. Een toegankelijk overzichtswerk is zijn *Framing. Over de macht van taal in de politiek*, uitg. Atlas Contact 2011. Hij heeft ook studie verricht naar Geert Wilders, die in Nederland een van de beste framers is (zie *Geert Wilders. Over de framing en reframing van een politieke boodschap*, uitg. Boom / Lemma 2010).